

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
GRAĐEVINSKI FAKULTET U RIJECI**

**P R A V I L N I K
O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A**

Rijeka, studeni 2006.

Na temelju članka 9. Zakona o zaštiti od požara (NN. br. 58/93), a u svezi s člankom 5. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (NN. br. 35/94) i članka 23. Statuta Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (pročišćeni tekst od 18. travnja 2005.), dekan Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (u daljnjem tekstu: Fakulteta) donosi dana 03. studenog 2006. godine

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara (u daljnjem tekstu: Zakona), propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama uređuju pitanja od značaja za sprečavanje požara i drugih nesreća, te gubitak ili oštećenje sredstava za rad i zaštita života i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuju se :

- mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara;
- ustrojstvo i način obavljanja unutarnje kontrole glede provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenje i dužnosti radnika koji obavljaju kontrolu;
- način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili raspored s jednog radnog mjesta na drugo s opasnostima od požara na tom radnom mjestu kao i način obuke radnika glede mjera zaštite od požara, rukovanje opremom i sredstvima za gašenje požara , te vođenje evidencije o tome;
- obveze radnika zaduženih za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara
- obveze poslodavca i drugih radnika za provedbu mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog neprimjenjivanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara
- dužnosti radnika u slučaju nastanka požara
- prijelazne i završne odredbe

Članak 3.

Fakultet je rješenjem Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, broj: 511-0925/8-UP/I-842/1-1996. 06 od 15. 02.1996., razvrstan u IV kategoriju ugroženosti od požara.

Članak 4.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava .

Isprave iz stavka 1. ovog članka pohranjuju se i čuvaju kod osobe zadužene za poslove zaštite od požara.

Članak 5.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u prostoru Fakulteta.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 6.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim aktima te posebnim uputama, upozorenjima i/ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u Fakultetu, radi privremenog ili povremenog obavljanja posla te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Radnici drugih tvrtki koji obavljaju određene poslove u prostorijama ili prostorima Fakulteta dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputaka odgovorne osobe za zaštitu od požara.

Odgovornu osobu za provođenje mjera zaštite od požara prije početka izvođenja radova imenuje vanjski izvođač radova, koji je dužan ime odgovorne osobe navesti u zahtjevu za izdavanje dozvole za rad koju mu izdaje osoba zadužena za zaštitu od požara u Fakultetu.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 7.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevini, građevinskim dijelovima kao i na prostorima oko njih, i ostalim prostorima, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećoj građevini i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (elektroinstalacija, plinskih, gromobranski, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih i sl.) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
- skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova, eksplozivnih, otrovnih i drugih opasnih tvari u za to izgrađenim građevinama ili prostorima;
- određivanje posebnog načina zaštite građevine i njezinih dijelova u kojima se nalaze zapaljive tekućine i eksplozivne tvari koje isparavanjem ili stvaranjem eksplozivnih smjesa mogu prouzročiti požar ili eksploziju;
- određivanje mjesta i uvjeta za čuvanje masnih krpa, pamučnjaka i drugih zapaljivih i samozapaljivih otpadaka;
- postavljanje upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrana (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zavarivanju i sl.);
- održavanje čistoće u građevini i njezinim dijelovima, odnosno uklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari na za to određena mjesta;
- označavanje i održavanje ulaza, izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevine i prostora oko nje za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;

- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje kao i druge mjere zavisno o postojećim opasnostima;
- opskrbljenost građevine i njezinih dijelova opremom za dojavu i gašenje požara: sustav za dojavu požara–vatrodjova, vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara, a čiji se broj, vrsta i lokacija utvrđuju;
- zaštita raslinja i njihovih površina oko zgrade fakulteta, te druge preventivne mjere zaštite od požara.

Članak 8.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći pozitivni propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju posebne mjere zaštite od požara.

1. OSNOVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 9.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima, plinskim instalacijama, mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja.

a) Građevinske mjere zaštite od požara

Članak 10.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita osoba koje se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima;
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini;
- sprečavanje širenja požara – lokaliziranje (ponajprije izvan područja građevine i njezinih dijelova);
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima te očuvanje same građevine i njezinih dijelova.

Članak 11.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 12.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njezinih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenja građevinskih radova prema dokumentaciji za koju je izdana suglasnost.

Izlazi i izlazni putovi

Članak 13.

Cjelokupan prostor fakulteta, izlazi i izlazni putevi moraju uvijek biti slobodni i ne zakrčeni.

Za evakuaciju u slučaju opasnosti mora biti izrađen plan evakuacije za sve prostore građevine i građevinske dijelove u vlasništvu fakulteta koji je sastavni dio ovog Pravilnika. Grafičke planove evakuacije s označenim smjerom izlaska mora se postaviti i u prostorijama u kojima se okupljaju ili borave strane osobe.

Otvori u zidovima

Članak 14.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati.

Sva vrata moraju se otvarati u smjeru izlaska (evakuacije), a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Ako su vrata ostakljena na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno staklo.

Pregled svih vrata (običnih) mora se obavljati najmanje jedanput u godini, a protupožarnih svakih šest mjeseci o čemu se sastavlja izvješće koje se prosljeđuje osobi zaduženoj za zaštitu od požara i dekanu.

Sva vrata u skladištima zapaljivih tvari i materijala trebaju biti od negorivog materijala.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda (ventus i sličnim uređajima).

Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

Zidovi i stupovi

Članak 15.

Sve preinake na zidovima, kada se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju je potrebna građevinska dozvola, mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara.

Oštećenja na zidovima (pukotine, otpadanje) treba popraviti.

Popravlja se materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.

Krovišta

Članak 16.

Krovni pokrivač ne smije imati mehanička oštećenja.

Ako je krovište izvedeno s određenom otpornošću protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom.

Ako se upotrebljava izolacijska masa u vrućem stanju, topljenje mase ne smije se obavljati na krovnom prostoru, već se mora dopremiti na krovište u zatvorenim posudama.

Na sve dijelove krovišta treba biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama.

Prometnice i prilazi

Članak 17.

U cilju sprečavanja širenja i prenošenja požara s jedne građevine na drugu, te radi osiguranja mogućnosti intervencije u slučaju požara mora se osigurati slobodan prostor oko njih. Na tom prostoru ne smije se skladištiti, privremeno odlagati različite predmete ili uređaje, parkirati ili slično.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se čiste od snijega i leda;
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prokop) dok nije osiguran drugi pristup do građevine (zaobilaznica, premošćenje preko prokopa i sl.);
- da nisu zakrčeni vozilima te
- da su opskrbljene odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Dimnjaci

Članak 18.

Vratašca dimnjaka moraju se izvesti od čvrstog i negorivog materijala s okvirom koji mora biti dobro pripasan otvoru i bez mogućnosti propuštanja dima.

Pristup do vratašca mora biti uvijek slobodan.

Pregled dimnjaka treba obaviti prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja.

b) Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 19.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 20.

Za isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) moraju na odgovarajućim mjestima biti izvedene električne sklopke.

Električne sklopke iz stavka 1. ovog članka treba postaviti izvan zone opasnosti od požara i eksplozije.

Članak 21.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Pokraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake (pripadajućeg strujnog kruga) kojemu strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlašteni električari.

Zamjene osigurača moraju se obavljati samo originalnim ulošcima.

Ispitivanje zaštite od direktnog, indirektnog dodira, preopterećenja mora se obavljati svakih 24 mjeseca, a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Električni uređaji i strojevi (električni pisaci strojevi, električne grijalice, računala, usisivači prašine, faksovi, strojevi za kopiranje i dr.) moraju se održavati u ispravnom stanju.

Navedeni se uređaji ne smiju ostavljati na zapaljivim podlogama (npr. tepisima, podlogama od kartona, papira ili drva) niti u blizini zastora, zavjesa i drugih zapaljivih predmeta.

Utičnice, utikači, kablovi te produžni kablovi moraju odgovarati propisanim standardima i održavati se u ispravnom stanju.

Članak 22.

Razvodni ormari moraju biti izvedeni po projektnoj dokumentaciji za koju je dana suglasnost.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan.

Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Ključevi ormara moraju se nalaziti kod odgovorne osobe odnosno za to određenom mjestu u prostoru glavnog razvodnog ormara.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne energije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu unutar objekta.

Članak 23.

Sklopke u razvodnim ormarima moraju biti tako izvedene da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama, te moraju odgovarati zahtjevima njihove namjene.

U pojedinim prostorijama moraju se u ormare postaviti sklopke koje isključuju cjelokupnu instalaciju osim općeg i sigurnosnog osvjetljenja.

Na sklopkama moraju biti jasno označeni položaji isključeno - uključeno, tako da taj položaj označava i signalna žaruljica.

Razvodni ormari sa sklopkama za isključivanje moraju se ispitati svakih šest mjeseci.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

Članak 24.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati zapisnik o ispitivanju iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci utvrđeni i što treba učiniti da se, uvažavajući mjere zaštite od požara, ti nedostaci uklone.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno važećim normama i odredbama propisa za određene elektrouređaje i instalacije.

c) Mjere zaštite od požara na uređajima i instalacijama ventilacije i grijanja

Članak 25.

Svi uređaji i instalacije ventilacije i zagrijavanja moraju biti izvedeni po projektnoj dokumentaciji i održavani tako da ne postoji opasnost od nastanka požara.

Način zagrijavanja, vrsta grijućih tijela i njihov smještaj moraju odgovarati namjeni prostorije.

d) Kotlovnica

Članak 26.

U kotlovnici na radnom mjestu mora biti izvješena shema djelovanja i upute za rad i održavanje kotla i ostalih uređaja u kotlovnici.

Za rad s kotlom mogu se uposliti samo osobe osposobljene prema postojećim propisima.

Članak 27.

Rad kotla i kotlovskog postrojenja mora biti pod nadzorom.

Za vrijeme rada s kotlom rukovalac se mora pridržavati ovih pravila:

- za vrijeme rada pažljivo nadzirati rad kotla i pomoćnih uređaja,
- pridržavati se svih uputa za rad s kotlom, prema uputama proizvođača kotla i ostalih uređaja,
- ne smiju se odlagati zapaljive tekućine i druge vatroopasne materije u prostoriji - kotlovnici,
- ne smije se odlagati papirnata, plastična i druga ambalaža u prostoriji kotlovnice ili drugi zapaljivi materijal,
- ne smije prati ili čistiti kotao ili druge uređaje sa lako zapaljivim tekućinama za vrijeme rada.

Članak 28.

Svaki kvar kotla ili kotlovskih instrumenta mora se odmah ukloniti po stručnim osobama. Naročitu brigu treba voditi o pravilnom radu automatike za loženje, kao i sigurnosnoj i mjernoj automatiki.

Članak 29.

Na ulaznim vratima kotlovnice mora se istaknuti naziv "Zabranjen ulaz nezaposlenim osobama".

Članak 30.

Krpe natopljene uljem, naftom i drugim zapaljivim tvarima treba nakon upotrebe odložiti u za to predviđenu metalnu posudu.

Sadržaj posude mora se propisno odstraniti na kraju svake smjene.

2. OSTALE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 31.

U određenim dijelovima građevina u kojima se drže ili koriste zapaljive i eksplozivne tekućine i plinovi, drugi lakozapaljivi materijali ili se stvaraju eksplozivne smjese (priručna skladišta zapaljivih i eksplozivnih tvari, skladišta potrošnog materijala) zabranjeno je pušenje, koje je zabranjeno u svim prostorijama Fakulteta, upotreba otvorenog plamena, alata koji iskri, te držanje i smještaj tvari koje su sklone samozapaljivosti.

Navedene tvari mogu se smještati i čuvati samo u posebnim građevinama ili posebnim skladišnim prostorima građevina koje su izgrađene za tu svrhu, a prema propisima o smještaju i čuvanju tih tvari.

Članak 32.

Zapaljive tekućine plin ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu. Zabranjeno je prati strojeve i uređaje zapaljivim tekućinama dok su u radu.

Motorni benzin, a naročito etilizirani benzin ne smije se upotrebljavati za odmašćivanje, pranje ili čišćenje predmeta.

Članak 33.

Rad s otvorenim plamenom (aparatom za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorijama tek nakon pisanog odobrenja osobe zadužene za zaštitu od požara i naređenih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Za odlaganje masnih i nauljenih krpa, te ostalih otpadaka treba postaviti metalne posude s poklopcima u radionicama, skladištima i drugim prostorijama i prostorima. Otpadni materijal (masti, ulja, pokvarene boje, masne krpe, pamučnjak, plastična ambalaža i drugi otpadni materijali) moraju se nakon završetka radne smjene iznijeti iz radnih i ostalih prostorija na za to određeno mjesto.

3. ODRŽAVANJE OPREME I SREDSTAVA ZA GAŠENJE POŽARA

Članak 34.

U prostorima Fakulteta postavljeni su vatrogasni aparati. Ručni vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored ručnih vatrogasnih aparata) po prostoru Fakulteta nalaze se u prilogu br.1 koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

a) Vatrogasni aparati

Članak 35.

Održavanje ručnih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled, periodični pregled i kontrolno ispitivanje. Redovni pregled ručnih vatrogasnih aparata obavlja osoba zadužena za zaštitu od požara. Redovni pregled ručnih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provodi se prema planu i programu koji je usklađen s Pravilnikom o održavanju i izboru vatrogasnih aparata (N. N. br. 35/94 i 103/96) koji je dužna donijeti zadužena osoba.

O uočenim nedostacima u redovnom pregledu odgovorna osoba napismeno izvješćuje dekana.

Članak 36.

O izvršenim redovnim pregledima ručnih vatrogasnih aparata osoba zadužena za zaštitu od požara vodi upisnik. Obrazac upisnika o redovnim pregledima ručnih vatrogasnih aparata daje se u prilogu br. 3. koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 37.

Periodični pregled ručnih vatrogasnih aparata obavlja ovlaštena pravna osoba, koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje od Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje periodičnih pregleda vatrogasnih aparata.

Periodični pregled ručnih vatrogasnih aparata smještenih u prostorima Fakulteta obavlja se najmanje jednom u godinu dana.

Članak 38.

Sadržaj periodičnih pregleda ručnih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, propisan je u članku 8. i 9. Pravilnika o održavanju i izboru vatrogasnih aparata (Narodne novine br. 35/94 i 103/96).

Osoba zadužena za zaštitu od požara odgovorna je da vatrogasni aparati budu pregledani i nakon pregleda označeni odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz prethodnog stavka.

Članak 39.

O izvršenim periodičnim pregledima ručnih vatrogasnih aparata vodi se upisnik.

Upisnik iz prethodnog stavka vodi odgovorna osoba za zaštitu od požara na obrascu prilog br. 3. koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 40.

Sadržaj kontrolnog ispitivanja propisan je člancima 8., 9. i 13. Pravilnika citiranog u članku 38. stavak 1. ovog Pravilnika.

Ovlaštena pravna osoba odgovorna je da kontrolno ispitivanje vatrogasnih aparata bude izvršeno i aparati nakon ispitivanja označeni na način kako je to predviđeno Pravilnikom citiranim u članku 38. stavku 1. ovog Pravilnika.

Članak 41.

Kontrolno ispitivanje obavlja se svake pete godine. Kod aparata starijih od 15 godina, osim aparata sa CO₂, kontrolno ispitivanje potrebno je izvršiti svake dvije godine.

O izvršenom kontrolnom ispitivanju ručnih vatrogasnih aparata iz stavka 1. ovog članka vodi se upisnik u koji se unosi datum ispitivanja, utvrđeno stanje i tko je ispitivanje obavio.

Upisnik iz prethodnog stavka vodi osoba zadužena za zaštitu od požara na obrascu br. 3 koji je sastavni dio Pravilnika.

b) Sustav za dojavu požara

Članak 42.

Pregled i ispitivanje sustava za dojavu požara obavlja ovlaštena pravna osoba, sukladno propisanim normativima.

Pregled i ispitivanje sustava za dojavu požara obavlja se svake godine.

III. USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a) Općenito

Članak 43.

Osoba zadužena za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija na svim građevinama i građevinskim dijelovima i prostoru u vlasništvu ili na korištenju te na svim radnim mjestima.

Radi poboljšanja zaštite od požara odgovorna osoba predlaže dekanu organizaciju, financiranje materijalne osnove i funkcije glede potrebitih mjera zaštite od požara propisanih zakonom, podzakonskim aktima, prihvaćenim pravilima tehničke prakse radi povećanja sigurnosti imovine društva.

Poslove osobe zadužene za zaštitu od požara može obavljati osoba koja ima najmanje srednju školsku spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit iz područja zaštite od požara.

Članak 44.

Zadužena osoba pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate dekanu i unosi ih u redovna mjesečna izvješća.

Kada odgovorna osoba pristupa izradi složenijih rješenja s područja zaštite od požara, može koristiti i usluge vanjskih stručnih osoba.

Zadužena osoba surađuje s drugim pravnim osobama, profesionalnom vatrogasnom postrojbom i nadležnom inspekcijom zaštite od požara, a radi poboljšanja zaštite od požara prostora Fakulteta.

Članak 45.

Zadužena osoba obavlja slijedeće poslove:

- kontrolu primjene propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina i procesa te nabavku opreme i sredstava za rad;
- kontrolu provedbe općih akata Fakulteta te uputa za siguran rad (zaštita od požara);
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima;
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti radnika u rukovanju sredstvima za siguran rad i sredstvima za gašenje požara;
- kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija u građevini Fakulteta glede provođenja mjera zaštite od požara;
- daje odobrenje za nabavu vrste opreme i sredstava za gašenje požara;
- kontrolu provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te druge kontrole glede zaštite od požara a koje ovise o specifičnosti tehnologije obavljanja djelatnosti;
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- kontrolu urednog servisiranja i ispitivanja uređaja i opreme za gašenje požara;
- čuva propisanu tehničku i drugu dokumentaciju te vodi potrebne evidencije.

Članak 46.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i naputcima zadužena osoba za zaštitu od požara ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unos otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor, obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i sl.) te o tome izvijestiti neposrednog voditelja ustrojbene jedinice;
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili života i zdravlja ljudi;
- obaviti provjeru znanja radnika glede rukovanja s aparatima i opremom za gašenje požara, te za one koji pokažu nepoznavanje podnosi prijedlog za upućivanje na dodatnu obuku;
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti voditelju ustrojbene jedinice i izvijestiti dekana.

Članak 47.

Voditelji ustrojbenih jedinica dužni su kontrolirati radnike tijekom rada glede primjene mjera zaštite od požara.

Za utvrđene propuste voditelj ima pravo radnika udaljiti s radnog mjesta te protiv njega provesti propisani stegovni postupak.

Za manje prijestupe glede nepoštivanja propisanih mjera zaštite od požara i eksplozije i neprimjene naputaka i naredbi voditelja ustrojbene jedinice može se protiv radnika provesti stegovni postupak u skladu s općim aktima Fakulteta.

IV. USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA

1. Motrenje

Članak 48.

Svi radnici u sklopu radnih zadataka zaduženi su u svom djelokrugu i za motrenje moguće pojave požara.

2. Javljanje

Članak 49.

Na Fakultetu se javljanje požara može ostvariti putem sustava vatrodajave, telefonskim putem ili osobno.

Svaki radnik ili bilo koja druga osoba koja opazi da je buknuo požar na prostoru ili u neposrednoj blizini Fakulteta ili opazio takvo stanje koje bi moglo izazvati požar, dužna je bez odgode i bez obzira na razmjere požara o istom telefonski obavijestiti vatrogasnu postaju na telefon 93.

Članak 50.

Prilikom dojava požara telefonom moraju se dati slijedeći minimalni podaci:

- mjesto nastanka požara ili drugog događaja;
- priroda događaja ili veličina požara;
- ime i prezime dojavljivača;
- mjesto s kojeg se dojavljuje.

V. OSPOSABLJAVANJE RADNIKA IZ ZAŠTITE OD POŽARA I UPOZNAVANJE S OPASNOSTIMA

1. Osposobljavanje radnika

Članak 51.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenim Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom (N. N. br. 61/94).

Osposobljavanje radnika povjerava se fizičkoj ili pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

Članak 52.

Program osposobljavanja radnika zaposlenih na radnim mjestima iz članka 51. ovog Pravilnika sastoji se iz teorijskog i praktičnog dijela.

U teorijskom dijelu radnika će se poučiti o:

- a) Osnovnim pojmovima o gorenju tvari koje se nalaze u radnim jedinicama u tehnološkom procesu s kojima radnik neposredno ili posredno dolazi u doticaj:
  - podjela tvari s obzirom na zapaljivost, gorivost, te njihova agregatna stanja;
  - uvjeti koji moraju postojati za nastanak eksplozivne smjese (donja i gornja granica eksplozivnosti);
  - uvjeti koji moraju biti ispunjeni za nastanak gorenja te širenja požara;
  - produkti koji nastaju kao posljedica gorenja (njihov utjecaj na čovjeka te dužina izvrnutosti bez štetnih posljedica i drugo).
- b) Sredstva kojima se može ugasiti požar zapaljivih tekućina i plinova:
  - voda, pjena, CO₂, prah, priručna sredstva te njihova učinkovitost pri gašenju;
  - mjere koje je neophodno poduzeti pri gašenju da ne dođe do ozljeda.
- c) Oprema i uređaji za gašenje i dojavu požara koji su instalirani:
  - ručni aparati za početno gašenje požara te njihova primjena,
  - sustav za dojavu požara.
- d) Gašenje požara u specifičnim uvjetima:

- na električnim instalacijama;
- na zapaljivim tekućinama i plinovima;
- na zapaljenoj osobi;
- na motornom vozilu (osobnom ili teretnom ili cisterni koja prevozi opasne tvari).

U praktičnom dijelu radnika je potrebno podučiti o:

- rukovanju prijevoznim i prijenosnim vatrogasnim aparatima (gašenje požara vatrogasnim aparatom napunjenim prahom i CO₂).

2. Upoznavanje radnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 53.

Svako radnika koji prvi put dolazi na radno mjesto, neposredni voditelj dužan je upoznati glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite za spriječavanje nastanka požara i eksplozija.

Nakon završenog upoznavanja radniku se izdaje pisani naputak o opasnostima i mjerama zaštite od požara i eksplozije kojih se mora pridržavati tijekom rada. Radnik potpisuje izjavu da je upoznat s opasnostima i mjerama koje mora poduzimati na radnom mjestu za spriječavanje požara ili eksplozija.

U slučaju da se radnik premješta s jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od prethodnog, s neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu dužan ga je upoznati neposredni voditelj te ponoviti postupak iz stavka 2. i 3. ovoga članka.

VI. OBVEZE DEKANA, VODITELJA USTROJBENIH JEDINICA I DRUGIH RADNIKA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPRIMJENE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 54.

Dekan i voditelji ustrojbenih jedinica moraju osigurati uvjete za sigurno provođenje mjera zaštite od požara.

Članak 55.

Odgovorne osobe iz članka 54. ovoga Pravilnika prema potrebi a najmanje jedanput godišnje razmatraju stanje iz područja zaštite od požara.

Članak 56.

Dekan je obavezan da osigurati financijska sredstva za provođenje propisanih i naređenih mjera zaštite od požara.

Članak 57.

Dekan i voditelji ustrojbenih jedinica odgovorni su za provođenje mjera zaštite od požara i eksplozije kako prije početka, tako i za vrijeme obavljanja redovnih zadataka.

Članak 58.

Voditelji ustrojbenih jedinica obavljaju kontrolu i nadzor glede primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima i u prostorima građevine za koju su zaduženi.

O uočenim nedostacima sastavljaju zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo otklanjanje.

Voditelji vode brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima, kao i o njihovoj ispravnosti, redovitosti njihovih pregleda i ispitivanja u propisanim vremenskim rokovima.

Za nesmetani pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovoran je voditelj.

Članak 59.

Posebne dužnosti voditelja su:

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi ili ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad u radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju realizirane opasnosti za nastanak požara s odgovornom osobom dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostatka ili ako se to ne može, dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvijestiti odgovornu osobu zaduženu za poslove zaštite od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv radnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

Članak 60.

Dužnosti radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstva. Svaki kvar ili neispravnost, u bližoj i široj radnoj okolini, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti voditelju;
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive, korozijske i otrovne tvari i sl.) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama;
- brinuti se da pristup njegovom radnom mjestu bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice;
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara i eksplozije;

- aktivno sudjelovati u gašenju požara na građevini i njezinim dijelovima;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara te prema oznakama upozorenja i znakovima ovješanim i nalijepljenim za njihovu upotrebu.

Članak 61.

Zbog povrede radne obveze iz zaštite od požara radniku se može izreći stegovna mjera sukladno općim aktima.

Članak 62.

Lakše povrede obveze iz područja zaštite od požara i eksplozije su:

- ne sudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju širenja požara ako su njime nastale manje materijalne štete nakon požara;
- nemarno ili nesavjesno obavljanje obveza u svezi sa zaštitom od požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija, ili je nastala manja materijalna šteta;
- ne prijavljivanje voditelju ili zaduženoj osobi odgovornoj za poslove zaštite od požara, pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije;
- nemarno ili nesavjesno ponašanje se prema opremi i sredstvima za gašenje požara;
- odbijanje rada duže od punog radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtijeva;
- rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 63.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- ne sudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale štete nakon požara, odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po zdravlje i život radnika i/ili imovinu;
- nemarno ili nesavjesno obavljanje radnih obveza iz zaštite od požara čijim postupkom je prouzročen požar ili eksplozija, što je dovelo do lakše posljedice po radnika i/ili imovinu;
- rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastupila lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili imovinu;
- neopravdano odbijanje izvršavanja pojedine odluke, instrukcije i naputaka iz zaštite od požara koje su donijeli i naložili dekan, voditelji ili zaduženoj osobi za poslove zaštite od požara, a zbog čega je došlo do požara ili eksplozije s lakšim posljedicama po život i zdravlje radnika ili imovine;
- ne prijavljivanje voditelju ili zaduženoj osobi za poslove iz zaštite od požara pojavu (kvar i sl.) koja može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovine;
- nepridržavanje propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara, sukladno ovom Pravilniku, ako je time učinjena lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili imovine;
- odbijanje rada duže od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i imovine.

VII. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 64.

Svaki radnik koji prvi opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar dužan je ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar, ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike i najbližu vatrogasnu postrojbu ili vatrogasnu postaju odnosno ispostavu radi početka akcije gašenja požara. Prilikom dojave o nastalom požaru radnik treba dati slijedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg se javlja;
- mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe;
- da li je požar u građevini ili na otvorenom prostoru;
- vrstu materijala koji gori (tekućina, plin, drvo, plastika, guma i sl.);
- da li u požaru ima ozlijeđenih.

Članak 65.

Prije napuštanja radnog prostora i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju;
- zatvoriti dovod plina;
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je to moguće, boce s plinom ili posude sa zapaljivim tekućinama;
- izvesti na siguran prostor motorna vozila;
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostora.

Članak 66.

Osoba zadužena za zaštitu od požara utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja, traženja pomoći u slučaju da ima ozlijeđenih osoba i sl. Također preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe, te o nastaloj situaciji izvještava dekana.

Zadužena osoba za zaštitu od požara kao voditelj akcije gašenja požara, dužna je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi i odgovarajući aparati za gašenje te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara.

Prilikom akcije gašenja na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj radnika.

Radi smanjenja štete mora se voditi briga da se izbjegne nepotrebno polijevanje vode po predmetima i inventaru te da se uklone materijali koji bi mogli biti oštećeni zbog širenja požara.

Članak 67.

Nakon završetka akcije gašenja požara dekan zavoda zajedno sa voditeljem akcije gašenja dužan je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprječavanja ponovnog požara;
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana ako je požar ugašen tijekom noći;

- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 68.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremiti na određena mjesta.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

Sastavni dio ovog Pravilnika čine slijedeći privici:

- upisnik kontrolnog pregleda vatrogasnih aparata;
- plan i program redovitih pregleda ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata;
- upisnik periodičnog pregleda vatrogasnog aparata;
- raspored ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata.

Članak 70.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Članak 71.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu po odobrenju dekana osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Fakulteta.

DEKAN:

Prof.dr.sc. Nevenka Ožanić

KLASA: 003-05/06-01/02
UR. BROJ: 2170-57-01-06-01

U Rijeci, 03. studenog 2006.

Ovaj Pravilnik je objavljen na oglasnoj ploči fakulteta, dana 06. studenog 2006. godine, te je stupio na snagu dana 14. studenog 2006. godine.

TAJNICA FAKULTETA:

Lenka Miletić, dipl.iur.

P R I L O Z I

